

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

SVAIGA MAIZE PIRCĒJIEM

Preiļos no tuvām un tālām vietām ar maizi apgādā daudzi, taču arī pilsētā ir vairākas ceptuves, kuras gādā, lai maize pie pircējiem katru rītu nonāk svaiga.

Viena no tām ir miniceptuve, SIA «Beķers». Tās vadītāja Marija Fedotova «Novadnieka» fotokorespondentam pastāstīja:

— Strādājam pirmo gadu. Kolektīvā ir spējīgi amata meistari: Vjačeslavs Mihailovs, strādnieces Svetlana Vuškāne, Olga Kulikova,

Irena Vasiljeva. Pašlaik cepam formas baltmaizi un triju veidu batus. Miltus pārņem Daugavpils maizes kombinātā. Arī visas pārējās izejvielas ir ražotas uz vietas.

Mūsu produkcija tiek izstrādāta pēc noteiktām receptēm un atbilst standartu noteikumiem. Ražojam tik, cik pieprasa pircēji.

Attēlos: miniceptuves «Beķers» meistars Vjačeslavs Mihailovs; strādniece Svetlana Vuškāne.

J.Silicka foto

Izveidota kopdarbības nacionālā savienība

Ar Latvijas lauksaimniecības kopdarbības nacionālās savienības pamatprincipiem lasītājus iepazīstinājam 11. janvāra numurā. Tagad, kad savienības dibināšanas kongress jau ir noticis, palūdzām rajona lauksaimniecības departamenta direktoru Jāni Vucēnu raksturot jauno organizāciju.

JĀNIS VUCĒNS. Kongress bija ļoti organizēts. Tā delegātiem vēlējumu bija atsūtījis Valsts prezidents Guntis Ulmanis. Situāciju valsts ekonomikā, arī lauksaimniecībā, analizēja Ministru prezidents Māris Gailis. Viņš uzsvēra, ka daļa valsts funkciju tiks nodota lauksaimniecības kopdarbības nacionālās savienības pārziņā. Pirmos trīs gadus valdība savienībai sniegs finansiālu palīdzību.

Kongresa darbā piedalījās dažādu ar lauksaimniecību saistīto nozaru pārstāvji — lauksaimniecības produkcijas ražotāji, pārstrādātāji,

kopdarbības Centrālā savienība «Turība». Kongresa delegāti bija izvirzīti pēc teritoriālā principa. Diemžēl piedalījās maz zemniecības pārstāvji.

Kongresā tika izveidota padome un valde, apstiprināti to vadītāji. Apstiprināti kopdarbības nacionālās savienības darbības pamatprincipi.

Pēc kongresa man ir tikai viena neskaidrība — ar kādu struktūru starpniecību šī savienība savas funkcijas realizēs rajonos? Ja tas būs iestrādāts nolikumā par rajona lauksaimniecības departamentu, tad mēs, protams, to darīsim.

Kongresa delegāti un viesi apskatīja izstādi, kurā tika rādīta visa iespējamā produkcija, — sākot ar ārstniecības augiem un beidzot ar piena un gaļas pārstrādes uzņēmumu ražojumiem. Speciālisti atzina, ka Latvija piena un gaļas produkcijas kvalitātes ziņā var konkurēt Eiropas tirgū. Varbūt, tieši jaunizveidotā savienība sekmēs mūsu lauku ražojumu eksportu.

A. Ilina

• Ziņas no rajona padomes

Katrai pašvaldībai — savs budžets

Šī gada pirmajās rajona padomes komiteju sēdēs deputāti sāka apspriest 1995. gada budžetu. Sakarā ar to, ka Saeima budžetu vēl nav apstiprinājusi, arī mūsu deputātiem tas bija tikai, kā saka, ieskats rītdienā.

Salīdzinot ar pagājušo gadu, būtiskākās atšķirības ir tās, ka līdzekļi būs sadalīti pagastu pašvaldi-

bām. Vairs nebūs rajona kopbudžeta, bet katrai pašvaldībai savs budžets un sava teikšana par ienākumiem un izdevumiem. Nebūs pamata arī pārmetumiem, ka rajons dzīvo uz pašvaldību rēķina.

Deputātu vidū izraisījās diskusija par to, kas tomēr būs jāfinansē rajona padomei un kura no nozārēm vai iestādēm ir tā, kas veic rajona līmeņa funkcijas. Piemēram, Preiļu kultūras nams ir vairāk va-

jadzīgs rajonam vai pilsētai? Un kā ar Līvānu mākslas skolu — vai tā vajadzīga tikai līvāniešiem?

Pērn šīs abas iestādes finansēja rajons.

Budžeta projekts paredz ļoti sarežģītu izdzīvošanu veselības aizsardzības iestādēm. Tiesa gan, katra iedzīvotāja veselības aprūpei šogad paredzēts vairāk nekā pērn — vesels 21 lats — taču patiesie izdevumi ir vēl lielāki.

Naturalizēs arī Preiļos

Paredzēts, ka februārī Latvijas sāksies nepilsoņu naturalizācija.

6. janvārī arī rajona pašvaldību pārstāvji Rēzeknē notikušajā sanāksmē tika iepazīstināti ar Latvijas Naturalizācijas pārvaldes vadību, saņēma informāciju par to, kas

šajā jautājumā jāzina.

Preiļu un citus Latgales rajonus pārraudzīs Naturalizācijas Rēzeknes teritoriālā nodaļa, par kuras vadītāju iecelta R.Zommere. Nodaļas darbinieku sastāvs vēl tiek komplektēts. Paredzams, ka viens cilvēks strādās arī Preiļos.

Tika solīts, ka tuvākajā laikā visos pagastos gādās, lai pretendenti Latvijas Republikas pilsonības iegūšanai saņemtu visu nepieciešamo informāciju. Tiesa, nepieciešamo dokumentu saraksts būs visai garš.

Latgalieši apvieno spēkus

11. janvārī Daugavpils rajona padomes telpās tikās visu Latgales lauku rajonu un republikas nozīmes pilsētu pašvaldību priekšsēdētāji, kuri izveidojuši koordinācijas padomi. Padomes darbā iesaistās arī Jēkabpils, Alūksnes un Madonas rajoni, kuru teritorijas daļēji atrodas Latgalē.

Kā pastāstīja rajona padomes priekšsēdētājs I.Meluškāns, pašvaldību vadītāji parakstīja un aizsūtīja vēstuli Ministru prezidentam Mārim Gailim ar visai stingru prasību, lai medicīnai papildus iedalītos līdzekļus, paredzētos lauku ļaužu noreķiniem par centrālo Rīgas klīniku pakalpojumiem (5,35 lats uz vienu iedzīvotāju), neatdodot vis Valsts slimokasei, bet katras pašvaldības slimokasei. Patlaban paredzētais līdzekļu izmantojums ir pretrunā ar likumu «Par pašvaldībām» un ar plaši deklarēto principu, ka nauda seko pacientam.

Pierobežas rajonu pašvaldības nāca klajā ar iniciatīvu janvāra beigās tikties Balvos un uz tikšanās uzaicināt Arlietu ministrijas pārstāvjus, lai apspriestu jautājumus, kas skar robežu nosprašanu dabā un pārrunātu tranzīta problēmas.

Pašreizējā situācija kļūst nelabvēlīga Latvijai, jo Krievija un Baltkrievija meklē un atrod citus kravu tranzīta ceļus. Latvija jau tuvā nākotnē var palikt pavisam malā. Citiem aizies arī krievu ienākumi.

Viens pēc otra tiek radīti un pēc tam nostumti malā republikas administratīvi teritoriālās reformas projekti. Reforma paredz viena līmeņa pašvaldības. Koordinācijas padome viennozīmīgi uzsvēra, ka šādu jautājumu nevar risināt bez visas tautas līdzdalības. Pagaidām cilvēki par to informēti nepilnīgi. Reformai ir jābūt, bet citā laikā un citos apstākļos — pašreizējās ekonomiskās grūtības ir pārāk lielas.

Ļoti nopietni pašvaldību vadītāji sprieda par Latgales reģiona attīstības fonda dibināšanu. Gata-

vību to darīt izteica visas lauku pašvaldības. Fonds varētu kļūt par iestādi, kas koordinētu reģiona attīstību, piesaistītu ārējumu investīcijas un sekotu to izmantošanai.

Fonda dibinātāji varētu būt visas Latgales rajonu pašvaldības, Rēzeknes un Daugavpils pilsētas un Latvijas Attīstības aģentūra. Sakarā ar to, ka LAA darbojas MK ietvaros, šādai rīcībai tai vajadzīga Ministru kabineta atļauja.

Šāds fonds varētu būt pietiekami spēcīgs, lai to ņemtu vērā Finanšu ministrija un institūcijas, kas nodarbojas ar investīciju sadalīšanu. Tikai tad varētu būt reāla cerība, ka nabaga latgalieši šo to no līdzekļiem saņemtu ražošanas attīstībai.

Piemēram, līdz Preiļu rajonam ārējumu investīcijas praktiski nav nonākušas. Pat no solītajiem dolāriem mazā biznesa attīstībai vienīgi J.Teilāna zemnieku saimniecībā «Raipole» nonākusi daļa līdzekļu. Pārējā krietnā summa neizprotamu iemeslu dēļ guļ Alejas bankā.

L.Kirillova

Dzimstam un mirstam, precamies un šķiramies...

Kāds mums ir bijis aizvadītais gads, to vērtējam katrs pēc sevis pārdzīvotā, piedzīvotā, redzētā, iegūtā, zaudētā. Lielāko tiesu — laikam jau raibs kā pupas zieds. No šiem raibumiem, kopā sanākot, saķibinoties, rodas koptēls. Cik nu priecīgs vai bēdīgs tas ir sanācis, varēsiet pārliecināties, kad iepazīsities ar zinām par demogrāfisko situāciju Preiļu rajonā 1994. gadā.

Kā veicies stārķītim?

Grūti pateikt, kas īsti par vainu stārķim piemietusies, bet darba ražīgums viņam tik strauji samazinās, ka jāsāk domāt par to, vai nebūtu laiks noslēgt līgumu ar citu mazo brēķulu piegādāšanas transportlīdzekli. Citādi rodas situācija, ka ik gadu arvien mazāk un mazāk māmiņu un tētiņu cērt likstis savu mantinieku un mantinieču šūpuļiem.

Pērn rajonā dzimuši tikai 526 zēni un meitenes. Tajā skaitā 280

mazuļi nākuši pasaulē lauku iedzīvotāju ģimenēs, par 131 palielinājies mazo līvāniešu pulks. Preiļos reģistrēti 115 jaundzimušie. Civilstāvokļa aktu reģistrācijas Preiļu nodaļas vadītāja Anita Loginova pastāstīja, ka 1993. gadā jāundzimušo skaits bijis lielāks — 127. Tendence samazināties esot jūtama kopš deviņdesmito gadu sākuma. No 115 Preiļu jaundzimušajiem tikai vienam bērniņam dzimšanas apliecība izsniegta svinīgos apstākļos. Ļoti skumji, bet sešpadsmit mazuļus audzinās tikai māmiņas, trijos gadījumos noteikta

paternitāte, izdarītas 7 adopcijas.

Vai nu tas uz kariem vai mierīgiem laikiem, bet zēnu Preiļos dzimis krietni vairāk — 68, bet meiteņu tikai 47. Visbiežāk mazajam jaunkundzītem dots Dainas, Diānas, Kristīnes, Jūlijas un Lāsmas vārds. Ir arī ļoti reti un īpatnēji vārdi, piemēram, Ālija, Iļvija un Laima(!). Bet vienai vienīgai meiteņītei divi divi vārdi — Lueta-Marīja.

Visvairāk papildinājies Jāņu, Artūru, Andreju, Denisu un Alekseju pulks, taču ir arī kāds Nils, Dāvis, Justs un Daniels.

Aizsaules ceļos

Pērn rajonā miruši 777 cilvēki. Vistragiskākais ir bijis gada pēdējais ceturksnis, kad viņsaule aizvādīs 231 cilvēks (piedzima tikai 107). Un atkal — pārsniegts 1993. gada līmenis. Piemēram, Preiļos 1993. gadā bija 106 mirušie, bet 1994. gadā jau 113. Līvānos pērn miruši 144 cilvēki, bet rajona laukos — 520 cilvēku.

Leonards Šustovs: «Tirgus ekonomika nav haoss un visatļautība»

♦ Rīgā notika pašvaldību vadītāju un Centrālās savienības «Turība» kooperatīvo sabiedrību vadītāju kopīga sanāksme, lai izstrādātu priekšlikumus valdībai, kā paplašināt tirdzniecību ar pašražotajām rūpniecības un pārtikas precēm. Sanāksmē piedalījās arī mūsu rajona padomes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns un kooperatīvo sabiedrību savienības valdes priekšsēdētājs Leonards Šustovs.

Gan diskusiju iespējā, gan izvērtējot pašreizējo situāciju tirdzniecībā un ekonomikā, nodokļu maksājumus, bet vairāk gan nemaksājumus, kas būtiski grauj Latvijas ekonomiku, Leonards ŠUSTOVŠ «Novadniekam» piedāvāja savu viedokli.

— Valdība vēlas nostiprināt valsts ekonomiku un normalizēt nodokļu maksājumus. Jo pietiek «izlaist grožus no rokām», un tūlīt budžetā rodas «caurumi». Ka nodokļus daudzi nemaksā tā, kā to paredz likumi, zina visi: gan skolēns, gan prezidents.

Ikdienā esmu pārliecinājies, ka pašvaldību nepārdomātas rīcības dēļ patērētāju kooperācijas, kura ir maksājusi un maksās nodokļus, darbības apjoms tiek ierobežots. Kāpēc? Pašvaldības zem tā dēvētā «tirgus ekonomikas karoga» dara visu, lai bremsētu kooperācijas attīstību, tāpēc samazinās preču apgrozījums veikalos. Līdz ar to samazinās arī nodokļu maksājumi budžetā. Mūsu veikali no visām pusēm tiek «aplīpināti» ar brīvīrtīgotāju kioskiem, kuros pārdod tādas pat preces kā mēs. Tas dezorganizē normālu tirdzniecību. Tiesa, ir tikai viena būtiska atšķirība — privāttirgotājiem ir tik «mazs» preču apgrozījums, ka nodokļiem naudas nav.

Patērētāju kooperācijas veikali pagājušajā gadā pārdeva 27 procentus no tā alkohola daudzuma, ko realizējam 1991. vai 1992. gadā, kad bijām vienīgie tā tirgotāji. Iztirgojot tikai 27 procentus no rajonā patērētā alkohola daudzuma (kopumā alkohola patēriņš taču būtiski nav samazinājies, varbūt pat palielinājies), mēs samaksājam apgrozījuma nodokli Ls 51 715. Iztirgojot tikai 10 procentus no iepriekšējos gados pārdotā cigarešu daudzuma (arī smēķētāju pulks nav sarucis), mēs samaksājam apgrozījuma nodokli 6783 latus. Bet cik lielu apgrozījuma nodokli ir samaksājuši privātteikalu un privātkafejnīcu īpašnieki, kuri pārdeva vismaz 70 procen-

tus no patērētā alkohola daudzuma un 90 procentus no tabakas izstrādājumiem?

Pēc maniem aprēķiniem budžetā pagājušajā gadā tikai no alkohola tirdzniecības vien nav iemaksāts 315 tūkstošus latu liels apgrozījuma nodoklis, bet no tabakas izstrādājumiem — 54 tūkstoši latu. Daudz tas vai maz, lai spriest sa biedrība. Ja šī nauda būtu, rajona skolām nevajadzētu gausties, ka nepietiek līdzekļu grāmatu iegādei vai skolu remontam. Par akcīzes nodokli un citiem maksājumiem budžetā nemaz nerunāju.

Preiļu pilsētas domes lēmumu — iekasēt 300 latu lielu nodevu no katras alkohola tirgošanas vietas — mēs uzskatām par reketu, kas vērstas pret godīgiem tirgotājiem, kas maksā nodokļus. Jā, tie, kuri būs ietaupījuši uz nodokļu nemaksāšanas rēķina, šo summu pilsētas budžetā varēs iemaksāt bez grūtībām. Patērētāju kooperācijai, kura ar valsti ir godīgi norēķinājusies, pilsētas noteiktā nodeva nav pieņemama.

Pirms pieņemt šādu lēmumu, cienījamajiem deputātiem vajadzēja uzklaut arī tirgotāju domas. Vajadzēja paanalizēt, kas, cik un kādus nodokļus ir nomaksājis. Saprotu, ka pilsētai ir daudz problēmu, un šo problēmu risināšanai vajag papildus līdzekļus. Taču — vai tas ir vienīgais un pareizākais variants, kā papildināt pilsētas kasi? Kāpēc deputāti neredz acīmredzamo — palielinoties alkohola tirgotavu skaitam pilsētā un rajonā, samazinās apgrozījuma un citu nodokļu maksājumi budžetā? Pie tam situācijā, kad nevienam nereglamentē ne tirgotavu skaitu, ne arī tirgošanās laiku.

Arī es esmu par tirgus ekonomi-

ku, taču — par godīgu konkurenci. Kad katram ir ne tikai tiesības attīstīt savu biznesu, bet visiem ir arī vienāds pienākums — godīgi maksāt nodokļus. Ja kāds to nevēlas darīt, tad pašvaldībām nevajadzētu viņam «ieslēgt zaļo gaismu», bet gluži otrādi — nedaudz piebremzēt vai pat aizliegt šādu «uzņēmējdarbību». Arī no morāles viedokļa pašreizējā visatļautība un haoss alkoholisko dzērienu tirdzniecībā rada ne tikai nelāgu, bet pat bīstamu situāciju. Un te nelīdzēs ne 300, ne 500 latu, ne lielāka nodeva. Vai par to jūs, cienījamie deputāti, vēl šaubāties?

Gribu pievērst uzmanību arī draudošajai patērētāju kooperācijas veikalu slēgšanai pagastos. Tas notiks, ja arī turpmāk ar atsevišķām pašvaldībām nespēs vienoties par tirdzniecības lietu sakārtošanu. Tikai vēlāk nepārmiet mums, ka jūsu pagasta cilvēkiem radušās problēmas, jo pirmās nepieciešamības preces uz pagastu nevienam neved.

Nelielu akmentiņu gribu iemest arī pedagogu dārziņā. Cienījamie skolotāji, bet jo īpaši — skolu direktori! Arī es uzskatu, ka jūsu algas ir mazas. Taču atcerēsimies neseno pagātni, kad jūs atteicāties no mūsu sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumiem skolu ēdnīcās, cerot uz privātfirmu piedāvāto brīnumu. Cik esmu informēts, tad nekāds «brīnums» nav noticis, ne skolēnu ēdināšana nav kļuvusi ne sārtāka, ne lētāka. Cik tas ir izdevīgi budžetam un jums pašiem, varat izrēķināt. Es nenoliedzu izvēles tiesības, taču jāprognozē arī sekas.

L.Šustova viedokli
uzklaušja
A.Iļjina

Dzimstam un mirstam, precamies un šķiramies

Sākums 1. lappusē

Vislielākais mirušo skaits bijis Aglonas pagastā — 56. Tajā pat laikā tur reģistrēti tikai 27 jaundzimušie. Arī citos pagastos situācija ir tikpat bēdīga. Piemēram, Aizkalnes pagastā miruši 22, piedzimuši 9 cilvēki, Galēnos — 25 un 17, Jersikā — 24 un 5, Pelēcos — 23 un 14, Preiļu pagastā — 27 un 12, Riebiņos — 26 un 21, Rožkalnu — 23 un 12, Rožupes — 35 un 22, Rudzātū — 33 un 16, Rušonas — 45 un 23, Saunas — 31 un 24, Silajāpū — 16 un 7, Silukalna — 18 un 15, Stabulnieku — 24 un 13, Sutru — 16 un 7, Turku — 29 un 11, Upmalas — 22 un 17,

Vārkavas — 25 un 7.

Pērn rajonā ik dienas vismaz divās vietās skanējuši bērnu zvani. Sāpīgi un satricocoši skaitļi. Vēl jo vairāk tāpēc, ka liela daļa no mirušajiem bijuši gados jauni un stipri cilvēki. Kopumā mirušo skaits rajonā ir par 48 procentiem lielāks nekā jaundzimušo. Kur lai atrod vēl labāku pierādījumu tam, ka mūsu valstī cilvēks nebūt nav tas galvenākais un svarīgākais?..

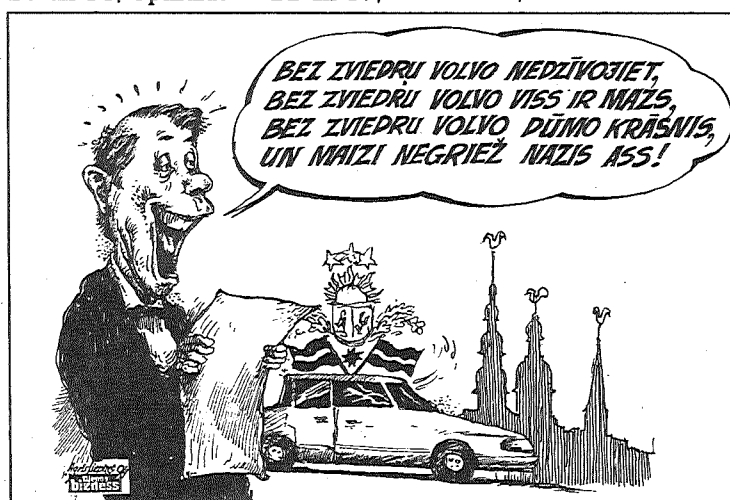
Amoriņu problēmas

Bēdīgāk nekā citgad pērn klājies arī amoriņi, jo laulības saītēm izdevies saistīt tikai 198 pārus. 86 kāzas skaļāk vai klusāk nosvinētas

rajona laukos. Preiļos laulība reģistrēta 49 pāriem (vienpadsmit pāriem no tiem — baznīcā). Aktīvāki bijuši livānieši, jo tur bijušas 63 kāzas. Interesanti, ka visbiežāk amoriņi ar savām bultām trāpījuši divdesmit un divdesmitdivgadīgo sirdis. Tikai vienam pārim ticis saisisināts laulības izsludināšanas laiks un tikai divas līgavas bijušas jaunākas par astoņpadsmit gadiem.

Jāatzīst, amoriņu iepriekšējo gadu darbā bijis pietiekami daudz «brāķa», jo 1994. gadā ar spriedumu izskatītas 122 laulības šķiršanas lietas.

Ziņas savāca un apkopoja
L.Kirillova

Pēc gandrīz gadu ilgām pārdomām valdība beidzot izšķirusies par vieglo automašīnu iegādi no Zviedrijas autobūves koncerna «Volvo». Nākamo piecu gadu laikā ierēdņu vajadzībām paredzēts nopirkt 150 automobiļus.

Agra Liepiņa zīm.
«Dienas biznesa»
karikatūru nodalā

VIETĒJĀS ZINĀS

Lauksaimniecības departaments atvainojas zemniekiem, bet doto solījumu izpildīt nevarēs

Bēdīgi slavenā firma LEAR, kurai uzticējās Zemkopības ministrija, rajona lauksaimniecības departaments un zemnieki, piekrāpusi visus. Firma pasludināta par maksātnespējīgu.

Rajona lauksaimniecības departamenta direktora vietnieks Jānis DESAINIS «Novadniekam» teica, ka departaments un viņš personīgi atvainojas zemniekiem, jo nevarēs izpildīt doto solījumu, proti, veikt starppagastu norēķinus, lai zemnieki saņemtu avansā iemaksāto un soda sankciju naudu, kas bija paredzēta līgumā.

Ko darīt tālāk? Pagastu pašvaldībām jānorēķinās ar LAER līdz 1. februārim. Jāsavāc nauda no zemniekiem (8 santīmi par 1 litru), kuri degvielu saņēma. No savāktajiem

līdzekļiem pagasts var izmaksāt naudu tiem zemniekiem, kuri firmai avansu gan iemaksāja (3 santīms par litru), bet degvielu nesaņēma. Iemaksāto summu drīkst dubultot, kā to paredzēja līgumsaistības. Atlikušo naudu pagasta pašvaldībai jāpārskaita firmai LEAR.

Problēmas būs Rudzātū, Galēnu un citiem pagastiem, kuri degvielu nav saņēmuši un kuriem tālab nebūs iespējams veikt šādus norēķinus. Bet starppagastu norēķinus Ekonomikas ministrija neatļauj izdarīt.

Rajona lauksaimniecības departaments LEAR ir iesūdzējis saimnieciskajā tiesā, kuras sēde notiks 23. janvārī Rīgā.

Riebiņos — tāpat kā visur...

Riebiņu pagasta padomes priekšsēdētāja Anna DAUGAVVA-NAGA, taujāta, kā sācies šis gads, sacīja:

— Ir tik grūti, ka to pat neizteikt vārdos. Cilvēki, kuriem drīz jāiet pensijā, ļoti uztraukušies par valdības priekšlikumu pagarināt pensijas vecumu. Mūsu pagastā ir daudz tādu, kuri fermās nostrādājuši 20 un vairāk gadus un kuriem klāt pensijas vecums — vienīgais mierinājums, ka pēc necilvēcīgi smagā darba beidzot būs vismaz pensijas nauda... Līdz šim lauku cilvēkam sāpēja rokas un bija problēmas ar veselību, tagad klāt nācis morāls pazemojums — tu vēl neesi nopelnījis neko...

— Bet Riebiņu pagastu daudzi apskauž. Jums mazāk bezdarbnieku, tāpat arī problēmu ir mazāk?

— Tiesa, paju sabiedrībā strādā vēl daudzi. Kaut arī nelielas, tomēr

saņem arī algas. Bet mūs nav par ko apskaut, jo Riebiņos ir tāpat kā visur. Iekavējas algu izmaksa, jo produkciju grūti pārdot. Ražošanai sašaurinoties, arī strādājošo skaits samazinājies. Arī mums ir bezdarbnieki. Mēs gan cenšamies viņus iekļaut sabiedriski derīgā darbā. Bezdarbnieki sagatavos malku gan skolai, gan veciem un vientuļiem cilvēkiem.

Vaicāta, kas šobrīd visvairāk uztrauc tieši pagasta vietējo varu, Anna Daugavvanaga teica:

— Tas, ka tauta nodzeras un nevienam valstī par to nav daļas. Arī Riebiņos vienī pārdod spirtu un iedzīvojas bagātībā, savukārt citi nodzer ne tikai pēdējo kreklu, bet arī veselību un saprātu. Alkohollieto pat pusaudži. Lai cik sāpīgi tas nebūtu, bet pašvaldība te neko nevar izdarīt.

Privatizēs «Daugavpils maiznieku»

Rajona lauksaimniecības departamenta galvenais agronoms Jānis KIVLENIEKS informēja «Novadnieku», kā sākusies «Daugavpils maiznieka» privatizācija un tā notiks trīs gadu laikā.

60 procentu uzņēmuma īpašuma varēs iegādāties graudu ražotāji, arī mūsu rajona zemnieki. Privatizācija notiks par sertifikātiem. Paredzams, ka katra pagasta zem-

niekiem, kuri apvienosies graudu audzētāju kooperatīvā, kopā nāksies ieguldīt apmēram 400 sertifikātus. Pirmajā gadā vajadzēs izpirkt 20 procentu no uzņēmuma vērtības.

Apvienojoties kooperatīvā, zemniekiem pamatkapitāla veidošanai būs jāiegulda 10 sertifikātus un jāsamaksā 2,5 latus liela iestāšanās nauda.

Cepetis šoreiz nebūs garšīgs...

To, ka zagļiem dikti gaisa SIA «Stabulnieki» bekoncūku gaļa un brangie sivēntiņi, labi zina šī kooperatīva cilvēki, kuri nopietni sargā savu īpašumu — cūku fermas. Un tomēr...

SIA «Stabulnieki» vadītājs Bronislavs LAIZĀNS «Novadniekam» pastāstīja, ka pērn no cūku fermām nozagtas 6 bekoncūkas un 54 divus mēnešus veci sivēni. Ar vietējiem spēkiem noķertas divas zagļu grupas, kuras nodotas policijai.

Kārtējais zagļu sirojums uz SIA «Stabulnieki» fermām noticis aizpagājušā nedēļā. Zagļi nogrieza telefona vadu, sasita apgaismojumu un ieslodzīja sargu, lai tas neiz-

sauktu papildspēkus. Bet tumsa ir tumsa, tāpēc zādība izrādījās samērā neveiksmīga, jo zagļi nokāva 7 gadus vecu kuili un to aizveda.

Bronislavs Laizāns vēl pastāstīja, ka cīnīties pret cūkas cepešu cīnītājiem nebūt nav vienkārši. Lai arī SIA organizē medniekus, aicina talkā policiju, zagļi kļūst arvien nekaunīgāki. Bīstams kļuvis fermu sargu darbs, jo parasti garnadži ierodas ar vairākiem transporta līdzekļiem un var būt bruņoti. SIA «Stabulnieki» lūdz policijas darbiniekus, zemessardzi vēl aktīvāk iesaistīties nakts reidos, lai vairāk noziedznieku tiktu noķerti un tie stātos tiesas priekšā.

A.Iļjina

Atradums talantīgiem bērniem

♦ Līvānu mākslas skola pagājušā gada nogalē atskatījās uz savas pastāvēšanas pieciem gadiem. Kādu vietu skola ieņem Līvānu un arī rajona dzīvē, lūdzu pastāstīt mākslas skolas direktori Valiju RUSIŅU.

— Mēs esam profesionālās izglītības pamatskola, kurā pašlaik strādā septiņi skolotāji ar atbilstošu speciālo izglītību. Skolā mācās vairāk nekā 60 audzēkņi. Notikuši pirmie trīs izlaidumi, skolu beiguši 36 skolēni. Puse no viņiem mācās tālāk mākslas, amatniecības skolās, arī Mākslas akadēmijā. Skola ar audzēkņu darbiem bieži piedalās gan vietēja mēroga, gan republikas pasākumos, un mūsu darbs nereti tiek atzinīgi novērtēts.

Skolai ir lietišķi dekoratīvās mākslas novirziens, bērni mācās tēlotājmākslas pamatus un kopumā iegūst vispārējo kultūrizglītību. Ir zīmēšanas, gleznošanas, kompozīcijas, tēlotājkompozīcijas, lietišķās kompozīcijas, veidošanas vai skulptūras, ādas mākslinieciskās apstrādes, materiālmācības priekšmeti. Skolēni mācās vidēji divpadsmit, trīspadsmit stundas nedēļā pēc mācībām vispārīgglītojošās skolās. Noteikta skolas maksa — 1,18 latu mēnesī.

Līdz šim skolā esam uzņēmuši visus, kas tajā vēlas mācīties, bez konkursa. Mācību laikā ir dabiskais atbirums, kad tie, kuri nespēj vai nevēlas apgūt mūsu programmu, aiziet no skolas. Tomēr domāju, ka būtu lietderīgi rīkot uzņemšanas konkursus.

Republikā mūsu skola ir viena no labākajām mazajām mākslas skolām. Par mūsu darba līmeni liecina audzēkņu diplomdarbi, vērtējums semināros, kuros tiek mākslas skolu darbinieki.

Un tomēr pašlaik arī mums, tāpat kā citām mazajām mākslas skolām, jācinās par savu pastāvēšanu, jo top jaunā izglītības kon-

ceptija, un mazās skolīņas tiek atzītas nevis kā mācību, bet gan kā ārpusskolas iestādes. Tāpēc mazo mākslas skolu darbinieki grasās dibināt savu asociāciju un cīnīties par savām tiesībām.

Interesanta ir mūsu skolas tapšanas vēsture. Tā radās uz tautas studijas bāzes, kas pastāvēja Līvānu kultūras namā. Pilsētā turpinājās plaši celtniecības darbi, starp jauno daudzstāvu namu korpusiem bija uzbūvēts neliels namiņš, paredzēts «darbam ar iedzīvotājiem». Nolūkoju šo namiņu un griezos pie J. Blaževica, kas tolaik vadīja rajonu. Ar viņa atbalstu izdevās šo ēku dabūt un nodibināt mākslas skolu, kas nu jau ir kļuvusi par šauru, un mēs nevarām palielināt audzēkņu skaitu. Kaut gan mūsu īpašumā ir vēl viena ēka, ko nopirkām no privātpersonas, izmantojot biokīmiskās rūpnīcas aizdevumu. Rajona pašvaldība pēc tam parādu rūpnīcai atdeva. Šo māju, kas atrodas Skolas ielā 12, esam sakārtojuši, tā noder skolas audzēkņu darbu izstādēm. Šeit bija izvietota arī ceļojošā izstāde no rajona muzeja fondiem, un tās laikā radās doma par Līvānu muzeja ierīkošanu, kam vismaz pirmajā laikā te būtu iespējams apmesties. Šeit notika arī pirmā izstāde Līvānu mākslinieku darbu izstāde, kurā piedalījās arī visi mūsu skolas pasniedzēji.

Vispārīgglītojošo skolu sistēmā pašlaik nenotiek profesionāla mākslas apmācība. Izglītības un zinātnes ministrija to pamato ar speciālistu trūkumu. Tajā pašā laikā lietišķo mākslas skolu beidzēji ir bez darba, bet skola

viņus nav tiesīga pieņemt darbā bez augstskolas diploma. Tā iznāk, ka vizuālo mākslu māca, teiksim, ģeogrāfijas skolotājs nevis speciālists. Tādējādi pie mums nonāk audzēkņi, kuru talants un jaunrades spējas ir nepareizi attīstītas. Man ir liels prieks, ka Līvānos mākslas skolai ir sākusies laba sadarbība ar sākumskolas zīmēšanas skolotājiem. Mākslas apmācības pasniegšanu pie mums pašlaik apgūst septiņi skolotāji.

Gribam sadarboties arī ar skolu valdi, lai varētu rīkot profesionālas olimpiādes un tajās piedalītos ne tikai tie, kas mācās vai beiguši mākslas skolu, bet gan tie, kas mācās vispārīgglītojošās skolās. Pašlaik esam rajona pašvaldības skola, un audzēkņi šeit mācās no visa rajona. Finansēšanas ziņā līdz šim neesam apdalīti, jo saņemam tik, cik esam prasījuši. Uz apkures rēķina esam arī ietaupījuši, jo skolā ir elektriskie sildītāji, kurus izmantojam ļoti racionāli.

Kaut gan mums netrūkst ikdienišķu problēmu, piemēram, materiālu iegādē, nav telpu direktora kabinetam, bibliotēkai, vajadzētu palielināt arī štatus, vismaz par vienu cilvēku, kurš pārziņātu izstāžu telpas, tomēr kopumā uzskatu, ka mākslas skolas noturēsies, jo kritiskais moments jau ir garām. Varbūt būs nepieciešamas pārmaiņas, bet tās mani nebauda. Skola vienmēr paliks kā atradums talantīgiem bērniem. Varu vēlēt vienīgi lielāku morālisku atbalstu no pašvaldībām.

L.Rancāne

Skumjo atmiņu ceļos Zvaigznes dienā

Politiski represēto klubs Līvānos Zvaigznes dienu svinēja pie klātiem galdiņiem, skatot mūzikai, dziesmām. Šī sarīkojuma organizēšanā pretimnākšanu izrādīja Līvānu bērnu jaunrades nams.

Līvānu politiski represēto kluba priekšsēdētāja Dzintra UŠACKA pastāstīja:

— Katru gadu vai nu Zvaigznes dienā, vai pirms Latvijas Republikas proklamēšanas dienas politiski represētie tiek sarīkojumā. Mēs atceramies tos, kas apgūlās zem ziemeļu debesīm, mēs pieminam arī tos, kas gan atgriezās dzimtenē, bet aizgāja mūžībā, nesagaidījuši brīvu Latviju. J.Daukšs, A.Mozulis un pārējie runāja par saviem trimdas gadiem, atcerējāmies latviešu strēlniekus, Ziemsvētku kaujas. Mums ļoti patika «Ceiruleiša» uzstāšanās, pēc tam spēlēja kapela «Jancis». Līvānu politiski represēto klubs vienmēr jūt vietējās sabiedrības atbalstu. Pilsētas dome ir devusi

atļauju pilsētas transportā biļetes pirkt par puscenu, uz Ziemassvētkiem katrs saņemam pa pieciem latiem. Pirms Zvaigznes dienas sarīkojuma lūdzu vietējos uzņēmumus ziedot mūsu svētku galdam. Visi, kuriem lūdzu, mums palīdzēja, — «Runcis», «Agnese». Galdā bija «Monikas» tortes un arī alutiņš, ko dāvināja Daugavpils uzņēmuma «Latgales alus» Līvānu veikals.

Līvānu politiski represēto klubs pastāv jau piecus gadus. Tā priekšsēdētāja Dzintra Ušacka, vēl bērns būdama, papildinam izjutusi verdzības gadu šausmas un vēl šodien nezina, kāpēc viņai bija atņemta iespēja bērniņu pavadīt tēvmē. Tas bija 1949. gada 25. marts, kad kādā Līvānu mājā ie-

bruka toreizējie varas vīri, lai apcietinātu tur dzīvojošo Daugavieti. Par mežabrāļu atbalstīšanu, tika motivēts šis apcietinājums. Tur tobrīd bija apmeties arī jauns puisis Guntars Rudzāts, saimnieces brālis, kuru paņēma līdzī, pat nepaskaidrojot, kāpēc. Tomskas apgabālā viņš satikās ar no Talsiem izvestu meiteni, un viņu laulībā piedzima Dzintra. Viņas tēvamāsa, vectēvs Latviju tā arī nekad vairs neieraudzīja, bet Dzintra ar vecākiem Latvijā ieradās 1957. gadā.

No Līvāniem un apkaimes pagastiem uz politiski represēto sarīkojumu ieradās gandrīz pussimts cilvēku. Kopā ar viņiem atmiņās bija arī simti mīļo, nepārnākušo tuvinieku tēli.

L.Rancāne

«Rūķīši» rāda savu darbu

• 11. Janvārī Līvānu pilsētas bērnodārzā «Rūķīši» tikās rajona bērnodārzu vadītājas un audzinātājas. Savas kolēģes «Rūķīšu» kolektīvs sagaidīja siltā, emocionālā gaisotnē, ar Jaungada vēlējumiem, ar nelielu, bērnu sagatavotu koncertu. Pārrunu temats bija «Mēneša tēmas lietderība, radoša darba iespējas un svētki kā noteikta darba posma noslēgums».

Ar Līvānu televīzijas sagatavoto videoierakstu varēja sekot, kā bērnodārzs gatavojās ziemas saulgriežiem, sākot ar bērnu vecāku vakarēšanām grupās, telpu un eglītes rotāšanu gatavošanu, piparkūku cepšanu un beidzot ar Balto rītu, kurā piedalījās Līvānu domes priekšsēdētājs Visvaldis Gercāns. Bija redzams bērnodārza metodīķes Sandras Kraukles un audzinā-

tāju radošais darbs, ko labi sagatavotais videoieraksts ļāva skatīt un vērtēt secīgi, neizraujot atsevišķus darba momentus un lieki neuztraucot bērnus.

Pirmsskolas sagatavošanas grupā bērni apgūst angļu valodu. Par to, kā viņiem veicas, audzinātājas uzzināja noklausoties dažus dzejoļus un dziesmiņas angļu valodā.

Ciemiņi atzinīgi vērtēja šī bērnodārza jaunrades darbu, tajā pašā laikā saprotot un iejūtoties «Rūķīšu» vadītājas Dzidras Ceples raizēs par to, cik ļoti bērnodārzā nepieciešams remonts un ka mazajiem bērniem nav rotaļlietu, ar ko spēlēties.

N.Stauža,
pirmsskolas iestāžu
metodīķe

JAUNO MATEMATIĶU KONKURSS

Laimīgu Jauno gadu un panākumus konkursā visiem tā dalībniekiem! Otrajā kārtā vislabākie rezultāti šoreiz bija sekojošiem skolēniem:

1. vieta: S.Lipska (Vītolu psk.), L.Nukša (Kārsavas 1. vsk.).
2. vieta: N.Grigals (Rimicānu psk.), I.Jankulāne (Pudinavas psk.), V.Mičūne (Daugavpils 1. vsk.), B.Piziča (Vārkavas vsk.), R.Znotiņš (Dravnieku psk.).
3. vieta: M.Bruzgulis (Galēnu psk.), N.Semjonovs, D.Gipters, R.Saniks (Daugavpils 1. vsk.), L.Kazakova (Līvānu 1. vsk.), N.Orlovskis (Ciblas vsk.), M.Springe (Rudzātu vsk.).

Atzinība: M.Borbale (Preiļu 1. vsk.), A.Drozdova (Ludzas 1. vsk.), Nautrēnu vsk. 5.-7. kl. pulciņš.

Lūk, 2. kārtas uzdevumu atrisinājumu galvenās idejas (bet ne izvērsti, pilnīgi atrisinājumi). Mēģiniet patstāvīgi uzrakstīt pilnīgus, izvērstus uzdevumu atrisinājumus.

1. Viegli saprast, ka Aiga un Liene var būt dziedājušas attiecīgi 7 un 7, 6 un 7, 7 un 6, 6 un 6 dziesmas. Bet no visiem četriem variantiem tikai pirmais apmierina uzdevuma prasības, jo tikai šajā gadījumā kopējais uzstāšanās skaits dalās ar 3. Līdz ar to secinām, ka koncertā tika nodziedātas 9 dziesmas.

2. Var būt nepieciešamas 5 kravas mašīnas. Būtiski ir ievērot, ka pierādījumam ir divas daļas.

a) Jāpierāda, ka mazāks skaits kravas mašīnu — 4, var būt nepietiekams. (Piemērs — 13 kastes, kuras katras masa ir $\frac{10}{13}$ t.)

b) Jāpierāda, ka ar 5 mašīnām vienmēr pietiks. Patiešām, katrā mašīnā mēs varam iekraut vismaz 2 t kravas. (Ja mašīnā ir iekrauts mazāk nekā 2 t kravas, tad noteikti var pielikt vēl vienu kasti.) Tātad, piecās mašīnās var iekraut vismaz 10 t kravas.

3. a) nevar, b) $203 = 7 + 29 + 1 + 1 + \dots + 1$ (167 vieninieki).

4. Nav iespējams. Pieņemam, ka monētas ir saliktas vajadzīgajā veidā un iekrāsotas vietas, kur monētas pieskaras. Saskaitām

Isi feļetoni

Kam nav slinkums, tas šauj

Pirms gadiem desmit tolaik vēl avīzē «Padomju Jaunatne» (no kuras tagad tapis «Labrīt») parādījās pa kādam Jura Blaumaņa rakstam, kas sirdij lika nodrebēt, kaut vai tur runa bija, piemēram, tikai par to, ka čigāniete vecenītei rubļus izmānījusi.

Tagad jau regulāri «Neatkarīgajā Čiņā» (kas agrāk bija tikai «Čiņa» un cīnījās par darba uzvarām) Egils Lukjanskis apraksta tādas šausmas, ka sirds vairs vienīgi kusli pikst.

Tāda ir mūsu ikdiena.

Kā es vēlos sertifikātus

Redz, sākumā šos papīrus iepirka par Ls 0,50. Pēc tam jau vairāk deva, vairāk un vēl vairāk.

Un es uz cilvēkiem, kas savus sertifikātus pārdeva par Ls 5 gabalā, raudzījos ar līdzīgu skumšanu. Sak, nesagaidīja cilvēks nominālvērtību.

Es gan visu laiku gaidu šo nominālvērtību («Tad es būtu bagāts vīrs», kā dziedāja Edgars Liepiņš ar šampanieti un skaistām meitenēm kaut kādas pils interjerā).

Bet nominālvērtība, Godmaņa kunga prāta auglis, man šķiet, tā arī nesasnies savu nominālvērtību.

Sertifikāts vairs nav kompensācija par mūžu sovjetu apstākļos,

iekrāsoto vietu skaitu, divos veidos: a) jābūt pāra skaitam krāsojumam; b) ir $3 \times 25 = 75$ krāsojumi. Pretruna.

5. 77. Pierādījumā aplūko, piemēram, katru kvadrāta kreiso augšējo rūtīti.

Bet tagad nākamās — 3. kārtas uzdevumi.

1. Izsaki skaitli $\frac{1}{1995}$, izmantojot tieši četrus skaitļus 1994 un darbību zīmes +, -, x, : (ne obligāti visas)!

2. Kā, lokot papīra lapu, kuras izmēri ir $8 \frac{1}{2}$ cm x 11 cm, atlikt precīzi 3 cm. (Izmantot lineālu vai kādas citas palīgierīces nedrīkst.)

3. Kāds ir mazākais N, lai reizinājums $1 \times 2 \times 3 \times 4 \times \dots \times N$, dalītos ar 1995?

4. Dotas divas riekstu kaudzes. Pirmajā kaudzē ir 995 rieksti, bet otrajā kaudzē — 1995 rieksti. Vienā gājienā drīkst paņemt jebkuru riekstu daudzumu no vienas kaudzes. Divi spēlētāji gājienus izdara pārmaiņus. Zaudē tas, kam nav ko ņemt. Kurš no diviem spēlētājiem uzvar pareizi spēlējot, tas, kurš izdara pirmo vai tas, kurš izdara otro gājienus?

5. Katram parlamenta loceklim starp pārējiem ir ne vairāk kā 3 ienaidnieki. Pierādīt, ka parlamentu var sadalīt divās palātās tā, ka katram parlamentārietim savā palātā būs ne vairāk kā 1 ienaidnieks. (Ja A ir ienaidnieks B, tad B ir ienaidnieks A.)

Gaidīsim atbildi no skolēniem, kas nav vecāki par 7. klasi un ir atrisinājuši vismaz vienu uzdevumu. Sūti atrisinājumus uz adresi: «JMK», Daugavpils ielā 34, Preiļos, LV 5301. Darbu iesūtīšanas termiņš — 1. februāris.

Labāko risinātāju uzvārdus un īsus iepriekšējās kārtas uzdevumu atrisinājumus Tu varēsi izlasīt kopā ar nākamās kārtas uzdevumiem — apmēram pēc mēneša. Labu veiksmi!

Izej uz ielas un nezini, kurš no oficiālajiem vai neoficiālajiem grupējumiem ielaidīs tev lodi pierē.

Runā it kā par izņēmuma stāvokļa ieviešanu valstī. Bet tad jau izskatās, ka no ārpuses mums grib uzbrukt kāds lielais brālis vai mafiozās grupas sturmēs Jekaba ielas namu.

Neizskatās ne pēc viena, ne otra. Bet mana sirds, kaut vairs tikai pikst, jau pikst ar cerību, ka jaunais iekšlietu ministrs līvānietis Jānis Adamsons no Turku pagasta ieviesīs kārtību!

Tā, lūk, cilvēks, kas gaidi un ceri, un sapņos tu redzi Ls 28 nominālvērtīgus sertifikātus!

Paguli, atpūties. Kad atmodīsies, varbūt sertifikāts jau sitīs pušu savu nominālo vērtību kā labā fantastiskā romānā. Bet varbūt tas būs tikai kārtējais krāsainais sapnis.

Bet es pagaidām parēķināju, ka par saviem sertifikātiem varu privatizēt dzīvokli līdzīgu telpu 20 kvadrātmētru apjomā. Tas ir pieci soļi turp un četri pa taisno leņķi. Laba kamera.

Normunds Dimants

Sertifikātu izsole visā Latvijā

◆ Izstrādāts privatizācijas sertifikātu izsoles projekts. Izsole, balstoties uz Krājbankas un Sakaru bankas filiāļu tīklu, aptvers visu Latviju.

Izsoles projekta iniciators ir AS Nacionālās investīcijas. Par projektu pastāstīja AS Nacionālās investīcijas viceprezidents Agris Bondars. Izsole notiks ciešā sadarbībā ar Rīgas fondu biržu, Krājbanku un Sakaru banku. Visas minētās institūcijas piedalās projekta sagatavošanā.

Izsoles mehānisms paredz, ka fiziskas un juridiskas personas Krājbankas un Sakaru bankas nodalās, kurās viņiem atvērts privatizācijas sertifikātu konts, varēs iesniegt pieteikumus sertifikātu piršanai un pārdošanai izsolē. Pieteikumus savāks un nogādās izsoles centrā, kura funkcijas uzņemsies Rīgas Fondu birža, kas, izmantojot tirgus cenas noteikšanas algoritmu, aprēķina tirgus cenu.

Atkarībā no tirgus cenas pirkšanas un pārdošanas pieteikumi tiek vai nu apmierināti, vai noraidīti. Norēķinu process ar klientiem noris caur bankām. RFB, noslēdzot līgumu ar Latvijas banku, nodrošinās, ka izsoles norēķini tiks veikti ar starpbanku kliringa palīdzību.

Šāda izsoles kārtība ļaus fiziskām personām nopirkt vai pārdot sertifikātus par tirgus cenu. Līdz šim nav tik pilnīgas iespējas. Jūtama pat vairāk nekā 30% liela atšķirība starp sertifikātu primārā tirgus cenu un sekundārā tirgus cenu.

Paredzēts, ka, pārdodot sertifikātus, no pieteikuma iesniegšanas līdz naudas saņemšanai paies ne vairāk kā piecas dienas. Izsole notiks divas reizes nedēļā (sākotnēji tikai reizi nedēļā). Lai projektu īstenotu, vēl nepieciešams izstrādāt galīgo izsoles mehānismu Krājbankā un Sakaru bankā. Tiklīdz tiks saskaņoti operāciju veikšanas tarifi un operāciju mehānisms, izsoles varētu sākties.

Nacionālās investīcijas un RFB ir ieinteresēti, lai izsoles sāktos pirms 30. janvāra, kad atklās pieteikumu pieņemšanu uz trijiem publiski privatizējamiem uzņēmumiem.

Izsoles rīkošanas akceptu devusi Ekonomikas ministrijas licencēšanas komisija.

Kristiāns Miķelsons
(«Dienas bizness»)

Kā pazīt viltotu naudu?

□ Kā jau presē bija publicēts, nupat aizturēta kārtējā naudas viltotāju grupa, kura nodarbojās ar 50 santīmu un jubilejas divu latu monētu ražošanu. Šī naudiņa gan bija štancēta ļoti primitīvi, tādēļ to pazīt varēja ar neapbruņotu aci. Tomēr nereti darboji rīkojas apdomīgāk un atpazīt viltotāju grupu.

Kādas tad ir viltotās naudas galvenās pazīmes? To lūdzām pastāstīt Latvijas Bankas preses sekretāru Edžu VĒJINU.

— Mūsu valstī ar naudas viltošanu nodarbojas ļoti neprofesionāli cilvēki. Vienīgā rūpnieciski viltotā nauda mūsu valstī varēja ieplūst no Polijas, kur tika atklāts liels daudzums 5 latu banknošu. Pie mums kaktu darboji parasti vilto divdesmit un piecdesmit santīmu monētas, vienu un divu latu monētas. Taču tās var atpazīt arī bez speciālām palīgierīcēm.

DIVDESMIT SANTĪMI
Viltotajam par pamatu izmantotas PSRS trīs kapeiku monētas. Uz to virsmas tiek pielīmēta ar varu pārklāta stingra plēve ar 20 santīmu priekšpusi un mugurpusi attēliem.

VILTOJUMA PAZĪMES: monētu virsma ir slīdīga, šķietami mīksta, to izmēri ir lielāki nekā īsto.

Istām monētām virsma ir reljefa un cieta.

PIECDESMIT SANTĪMI
Monētas ir nevis štancētas, bet lietas no alvas un svina sakausējuma.

VILTOJUMA PAZĪMES: pavelkot monētas sānu pa baltu papīra lapu, paliek ļoti saredzama pelēka svītra. Šīm monētām ir dobja, smagnēja skaņa, to izmēri ir mazāki nekā īstām. Istām monētām šī rieva ir līdzena, nepārtraukta. To skaņa ir dzirdama, ilgstoša, un, pavelkot pa papīru, tās svītru neatstāj.

VIENA LATA MONĒTAS
Arī šīs monētas izgatavo no alvas un svina sakausējuma.

VILTOJUMA PAZĪMES: pavelkot pa papīru, paliek pelēka svītra. Tai ir dobja,

smagnēja skaņa. Monētas sānu apmale ir nelīdzena, uzraksts «Latvijas Banka» ir iegrāvēts sekli, nekvalitatīvi. Tas var būt pat ar izlaistiem burtiem.

Citos gadījumos monētām par pamatu izmantotas PSRS divdesmit kapeiku monētas, uz kuru virsmas pielīmēta speciāla ar niķeli pārklāta plēve ar ģerboņa un zivs attēliem. Šo monētu virsma ir slīdīga, šķietami mīksta, bet uzraksta uz sānu apmales vispār nav.

DIVU LATU MONĒTAS
Arī šīs, tāpat kā iepriekšējās, ir «ražotas» no alvas un svina sakausējuma. **Viltojuma pazīmes:** uz balta papīra monēta atstāj pelēku svītru. Monētām ir dobja, smagnēja skaņa, bet uzraksts «Latvijas Banka» uz sānu apmales ir acīmredzami nekvalitatīvs.

Otrajā variantā par pamatu ņemtas PSRS piecdesmit kapeiku monētas, uz kuru virsmas uzlīmēta niķelēta plēve ar LR ģerboņa un govju attēliem. Šī viltojuma pazīmes: monētu virsmas ir slīdīgas un mīksta, bet uz sānu apmales uzraksta nav vispār vai arī uzraksts «ПЯТНАДЕСЯТ КОПЕЕК» (piecdesmit kapeikas).

Trešajā variantā par viltojuma pamatu izmantotas divas vara plāksnītes, kas savienotas ar svina un alvas sakausējumu. Šo viltojumu var pazīt pēc smagnējas un nedzirdas skaņas. Niķeļa pārklājums ātri nodilst, un kļūst pamanāma vara sarkanīgā pamatne. Uzraksts uz apmales ir nekvalitatīvs, sekls.

Ceturtajā divu latu viltojuma variantā atdarinājums ir ļoti primitīvs. Tam par pamatu ņemta plastmasas forma, kurai uzlīmēta alumīnija folija. Pavelkot monētu pa baltu papīra lapu, paliek pelēka svītra. Monētai nav sānu uzraksta un metāliskas skaņas.

VILTOTĀS BANKNOTES atklāt ir vēl vienkāršāk. Parasti tās kopētas uz krāsainā kseroksa vai arī zīmētas ar roku. Tām nav aizsargzīmju. Var tikt izmantotas arī uz pusēm pārdalītas naudaszīmes, taču tām viena puse ir pavisam balta.

Ja atklājat viltotu naudu, noteikti ziņojiet par to sava rajona kriminālpolicijai.

Ints Štauers
(«Rīgas Balss»)

Pašreiz augstākā lopa iepirkšanas cena republikā

a/s «Jēkabpils gaļas kombināts»:

Liellopi nobarojums	augst.	vid.	zem.vid.	vējais
dzīvsvārē	0.38	0.21	0.14	0.08
gaļā	0.78	0.45	0.33	0.20
Jaunlopi nobarojums	augst.	vid.	zem.vid.	vējais
dzīvsvārē	0.43	0.30	0.15	0.08
gaļā	0.84	0.52	0.33	0.20

Tālrunis 8-252-31596.

SLUDINĀJUMI/REKLĀMA 22305

Latgales Finanšu un Investīciju Kompānija

IEPĒRK SERTIFIKĀTUS

Par izdevīgām cenām!

Adrese: Preiļos, Brīvības ielā 1, tālr. 21061.
Līvānos, Rūpniecības ielā 1, tālr. 42663.
Aglonā, Somersetas ielā 34, tālr. 15315.

NELSS Ltd

PĒRK

- svalgi zāģētus skujkoku baļķus, garums 3,7-6,1 m, diametrs 18-44 cm par garumiem 3,7- 4,3-4,9 m, diametrs no 18 cm **36-43 \$**, **39-43 \$**,
Piegāde Madonā, tel. 21323, Rēzeknē, tel. 25253, Aizkrauklē, tel. 23027, Dubnā, tel. 8-254-70506, 70569. Iespējams pircēja transports līdz cirstmai. Tūlītēja apmaksā.
- skujkoku zāģmateriālus **100-165 \$**,
- taras dēļišus **90-105 \$**,

Piegāde Madonā, Rēzeknē, Rīgā. Apmaksa tūlītēja. Iespējams pircēja transports. Informācija reģionālajā pārstāvniecībā Madonā, Saieta laukumā 2, no plkst. 8.00 līdz 17.00. Tel. 21132, 21019, fax 21132.

Visiem lauku ļaudīm!
A/S "Gubenis" akcijas par Jūsu sertifikātiem.

1 akcija = 1 sertifikāts = 28 lati.

Kopīgi kļūsim par Rīgas lauksaimniecības mašīnu rūpniecības saimniekiem!

Parakstīšanās uz akcijām Rīgā:
Fondu centrā "Decemvīri" Lāčplēša ielā 17, tālr. 285508, 288973

Dodiet ziņu, ieradīsimies arī pie Jums!

25.01.95. plkst. 11.00 Aizkalnes pagasta padomē notiks izsole, kurā pārdos automašīnu GAZ-24. Pieteikties līdz 20. janvārim pa tel. 54623.

Alejas komercbanka turpina iepirkt sertifikātus.

Interesēties Preiļu pilsētas domē vai pa tālruni 22044.

Iepērk jaunlopus un liellopus. Samaksa tūlītēja. Zvanīt rītā līdz plkst. 7, vakaros pēc 18. Tālr. 59249 vai 59364.

19. janvārī 17.30 RKN tikšanās ar dziednieku, atturības kustības veicinātāju **OSKARU PEIPIŅU**. Ieejas maksa Ls 1.

Veidlapas
Preiļu grāmatnīcā. T. 22148.
Līvānu grāmatnīcā. T. 44306.

Neuzsākot saimniecisko darbību, tiek likvidēta zemnieku kooperatīvā sabiedrība «Mazie Rušenieki».

■ Firma iepērk skujkoku brucas, zāģmēri mm 235 x 165 x 2750, 255 x 185 x 2750, pielaide 0 ± 2mm platumā, biezumā, ± 10 mm garumā.

Kvalitātes prasības: zilējums, kukaiņu bojājumi, nedrīkst būt trupējais, puvis.

Cena Ls 41,30 par kub.m, t. sk. apgrozījuma nodoklis. Apmaksa tūlītēja. Informācija pa tālruniem Jelgavā 8-230-24975, 27672, 23365.

NOVADNIEKS Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Novadnieks» REDAKTORS PĒTERIS PĪZELIS

Lai raksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301. T 22059, 21759, 22154, 21996, 21985, 22305. PASŪTĪJUMA INDEKSS 68169.

Reģistrācijas apliecība № 1018. Iespiests SIA «SAB» Daugavpilī, Valkas ielā 1. Ofsetiespiedums. I iespiedloksne. Metiens 5340 eksemplāru. Pas. № 97

Pārdod
MTZ-80 priekšējās riepas. Tālr. 65123;
***
jaunas ziemas riepas 14/185. Tel. 22641 pēc 18;
***
ledusskapjus. Tālr. 21268;
***
ķēves. Tālr. 59249, 59364;
***
IŽ-2715-011. Zvanīt 23477 vakaros;
***
remontējamu M-412, 1978.g. Zvanīt 43348 vakaros;
***
māju vai MAINA pret vieglo automašīnu. Tel. 18130;
***
māju ar saimniecības ēkām Preiļos, Tirdzniecības ielā 1 vai MAINA pret trīsistabu dzīvokli ar ertībām, piemaksājot par māju. Tālr. 22818.

Pērk
VAZ-21011, -05, -03, -06. Tālr. 23964 no 18 līdz 21;
***
liellopus dzīvsvārē Preiļos. Tālr. 22631 pēc 16.

Maina
labiekārtotu divstāvu dzīvokli Līvānos centrā pret vienistabas dzīvokli. Tālr. 34467;
***
4 gadus vecu ērzelī pret vecāku zirgu. Zvanīt 77206 no 9 līdz 10.

Izīrē
lauku māju un zemi ar izpiršanas tiesībām latviešu ģimenei vai meklē saimnieci. Rakstīt Preiļos, Liepājas ielā 25, A.U.

Mātes mīlu, darbu, sauli
Nevar apsegt kapu smiltis.
Skumju brīdī esam kopā ar
Vitāliju un Albertu Lazdāniem,
MĀTI smiltajā izvadot.
Līvānu mežizstrādes
iecirķpa kolektīvs

Vel gribējās strādāt, dzīvot un būt,
Bet pēkšņi nakts, un saule jau zūd.
Izsakām līdzjutību Jūbovai Rikovai, no BRĀLA uz mūžu atvadoties.
Krājbankas kolektīvs

Preiļu pasta darbinieki izsaka dziļu līdzjutību Larisai Vasjutkinai sakarā ar BRĀLA nāvi.

Preiļu pasta darbinieki izsaka dziļu līdzjutību Helēnai Kotānei sakarā ar MĀTES nāvi.

Tavs mūžs kā ābeļu dārzs
Paliek tiem, kas tālāk iet.
Izsakām dziļu līdzjutību Helēnai Kotānei, MĀMIŅU smiltajā izvadot.
Šaurumu pasta darbinieces

Плачут родные березы,
Сторож родная земля,
Как тяжело, ох, как больно
Расставаться с тобой навсегда.
К.Кулиев
Выражаем глубокое соболезнование Ирине Михайловой по поводу смерти МАТЕРИ.
Коллектив Преильского производственно-заготовительного объединения.